

ZPRÁVY Z BURWELL, NEBR.

Dne 30. května 1918.

Sestavování spolehlivých a hodnověrných zpráv vyžaduje vždy obzvláštní péči. Obvyklejší a běžné zprávy bývají psány z pravidla vždy hračkou, avšak naopak má se to se zprávami významu vážného, kde se jedná o nějaké politování hodné neštěstí, neb pohromu živelní, jak v následujícím případě, tu se pak skoro do psaní ani nečehe. — Vždyť v novinách co den stejně jsou toho plné sloupce a pak zprávy takové pro čtenáře nejsou právě té nejdůležitější otázky životní; zejména chlebovín, které v přítomné době zaměstnávají tak mnoho starostmi přetíženu mysl lidskou a které jsou též i tak vzácné, že i v zájmu vítězství našich spojených nutno spořít si každým soustem. — Proto zasluhuje i politování hodný případ náš, abychom se aspoň částečně v "Pokroku" následujícími několika řádky o něm zmínili. —

Řádky tyto, jak předem již tušiti možno, týkají se letošního úrody v okolí našem, která ještě před nedávným časem ve značné míře trpěla sušhem. Vskak v poslední době hojně zavlažena byla několika vydatnými dešti. Vše v době poměrně krátké utěšeně se opět zlepšilo, tak že radost až byla do té překrásné májové přírody vejíti; neboť bujná zeleň a omanutější vůně vábila i toho největšího mrzouta z domu. Přínělnivý rolník těšil se již na zdárný výsledek své úmorné a plné práce, neboť úroda ozimky i ostatních druhů drobného obilí byla velice slibná. Mnohdy připravoval se již i k hrzkému čistění plevy v kornových polích, — a tu neočekávaně během jedině noci, — v několika pouhých minutách, — zničená celá jeho naděje i s mnohými plány. —

Bylo to právě v neděli, dne 26. května, mezi 2. a 3. hodinou ráno, když obyvatelstvo v severozápadním rohu okresu Valley a v přilehlé části okresu Chester, vyrušeno bylo s klidného svého spánku, spoustou drobného, do oken šlehačejícího ledu. Hadovitě a oslnivě blesky občas osvětlovaly toto zákazonosné a příšerné dlo rozpoutaných živlů. V nejbližším okamžiku unášely četné vodní proudy s polí i zahrad úrodnou prst se spoustou hlástoných krup, míšiček se s mlátou zelení bujného osení, ovocených zárodků a se stromů ošlehaného listí. Byl to jeden děsný a též i nanejvýše trapný okamžik, jakých zažil jsem málo ve svém životě a který, až jen několik minut trval, zdál se býtí celou věčností. —

Zalostný jest to nyní pohled na ten náš spustošený kraj — na ten smutný a pustý obraz — na zákazonosné to dílo zhoubného živlu. Obilí, vojtěšku i ostatní zelen jakoby rázem pojal — vše zničeno; útlé rostlinky, v kornových polích jsou ošlehané, vyplavené, neb na nižších polích, z části naplavenou prstí zanešené a cesty na delší dobu neseháné. Nyní každodenní deště a hláky ještě tuto dosti již povážlivou situaci stále tím více zhoršují. —

Kornové řádky na nižších polích jsou plné vody a proto vezme lo opět čas — dosti starosti, potu a namáhavé práce, než opět vše aspoň částečně do starých kolejí uvedeno bude. —

Následkem této pohromy — mlhavého a nejistého počasí toho dne, obmyslený program, který řád Jungman uspořádati mínil ve prospěch červeného kříže, musel býtí odložen. Proto pořadatelé výbor své opět všechny krajany, v neděli, dne 9. května, a sice určitě v 1. hodině odpoledne, opět se dostavili. Dále žádají se ti, kdož nějaké dárky ve prospěch tohoto zničeného účelu slíbili, by je laškavě též s sebou přinesli.

Celkové americké ztráty jsou až dosud 5,125 mužů.

Washington, D. C. 31. května. — Dosavadní americké ztráty ve válce s Německem, počítaje v to poslední seznam ztrát, jsou 5,125 mužů, a ztráty tyto jsou rozděleny následovně: Usmrcených následkem nehod, 246; usmrcených v boji, 539; zemřelých následkem nemoci, 1,098; utrácených na moři, 239; zemřelých následkem ran, 212; otrávených plynem a zemřelých z jiných příčin, 72; civilistů, 7; edkm, 2,413. Raněných, 108; zajatých, 2,434, a pohřbených, 150.

Český lid v Čechách i na Moravě bouří se proti novým německým násilnostem

V Chocni upáleno bylo osm jízdních policistů. — V Kolíně stržen černožlutý prapor a vztýčen červenobílý. — Bouře v jiných městech.

Londýn, 1. června. — Bouře a vnitřní nepořádky všeho druhu zvyšují se v Čechách. Jistý vídeňský časopis prohlašuje, že to, co odehrává se nyní v Čechách, podobá se povstání v Benátsku a Lombardii v roce 1848, s tím toliko rozdílem, že mocnářství nyní plně zaměstnáno je utkáním ve válce, z které nemůže naléztí východiska.

V Chocni davu lidu, jež rozprášený byl brutálně policií, zapálily kasárny a městskou radnici, kde jízdní policie byla ubytována. Osm policistů uhořelo. V Kolíně lidé strhli rakouský prapor a vztýčili na jeho místo prapor český, červenobílý. Veřejné budovy zničeny byly požárem v Táboře a v jiných městech v Čechách a v Olomouci na Moravě. V Praze úřadovny německých časopisů, Prager Zeitungu a Neueste Nachrichten byly vyplaveny.

Pražský korrespondent časopisu Stuttgart Neueste Nachrichten telegrafuje svému časopisu, že události v Praze minulý neděle překonaly ve vážnosti všechny předcházející demonstrace.

Vídeňský časopis, Neue Freie Presse, apeluje na všechny konservativní živly v zájmu zachování rakouského státu, tvrdí, že "jedinně houževnatost a jednota těch, kdož přejí zachování státu, mohou způsobiti, aby monarchie přestala tato velkou krizí."

Chorvatský tisk oznamuje, že státní právo bylo prohlášeno v Bosně a že k bouřím došlo v četných městech. Sděluje dále, že dohoda mezi slovanskými a italskými příslušníky říše stává se denně silnější.

Praha je v čele všech porobených národů Rakouska

Krvavá řež v Praze. — Sta lidí očekává trest smrti před vojen. soudem.

Washington, D. C. 31. května. — (Česko-slovenská Tisková kancelář). — Pařížská Československá Národní Rada nám sděluje: Slavnosti padesátého výročí polození základního kamene k Národnímu Divadlu sčestnilo se několik set delegátů a politických vůdců Poláků, Jihooslovanů, Vlachů a Rumunů rakousko-uherských. Manifestovali při slavnosti té společně s Čechoslováky ve prospěch osvození svých národů z pod nadvlády rakousko-uherské za naprostou neovislost!

Manifestace byla vlastně totožnou s manifestací, pořádanou národů utlačovaných v Římě a přijaty byly resoluce skoro úplně stejné.

Německý tisk pojednává o pražských událostech jako o velezradě proti státu i dynastii, jako projev proti pangermánské Střední Evropě a proti připravovanému roztržení Českého království.

V den manifestace kolem páté hodiny odpolední pražský lid uspořádal velkou pouliční demonstraci, již se sčestnili také hosté, reprezentanti různých národů a provolával slávu prezidentu Wilsonovi, Clemenceauovi a hlavně prof. Masarykovi.

Pomníky, chodníky a zdi domů byly oveseny aneb pomalovány výzvami k revoltě a jinými velezradními nápisy. Lid zpíval hymny spojenekých národů.

Zakročivši policie a německé a maďarské vojenské oddíly způsobily krvavou řež, a mnoho set demonstrantů bylo zraněno.

Události ty znamenají, že Praha dnes vede odboj všech národností neněmeckých a nemadarských.

Washington, D. C. 1. června. — Úplně podrobení se Rakousko-Uherska německému nadvládě a zničení naděje i na poloneovislost Čechů, Jihooslovanů a jiných protiněmeckých živlů v duální monarchii je spočíváno zde v jistých výsledcích nové vojenské smlouvy mezi Německem a Rakousko-Uherskem.

Státní odbor právě obdržel dokument, který považuje za text tohoto pozoruhodného oznámení a potvrzuje všeobecná prohlášení o opatřeních smlouvy, dříve přinesené v časopiseckých depeších. Dokument tento naznačuje, že jakákoliv základna, na které Spojené Státy mohly by sázati se uzavřítí mír s Rakousko-Uherskem, úplně zmizela spolu se ztrátou volnosti jednání na straně Rakouska.

V této smlouvě, jak tato je vykládána zdejším úředníky, Rakousko-Uhersko se podvoluje Německu a to nejenom pro přítomnost, ale i pro budoucnost. Ve smlouvě číni se opatření pro úplnou kontrolu Německem vojenské organizace Rakouska nejenom v době míru, ale i ve válce. Německo vyhražuje si právo organizace rakouské vlády, i pokud se týče veliček osobností, což znamená, že Němei přidrží k vojenské službě pod svými vlastními veliteli každého tělesně schopného Slovana, Čecha, Itala, Poláka a Rumuna, tvořící obyvatelstvo rakousko-uherského mocnářství. Z toho následuje, že pod německým jménem nemůže býti žádné politické neodvislosti těchto národů.

Po vyhlášení státného práva pokračovala Praha ve svých lidových projevech a zatčeno dalších několik set osob, jež nyní ovšem budou postaveny před náhlý soud. Z jiných pramenů zvidáme, že rakouské vojenské úřady jsou rozhodnuty použítí šibenice k potlačení české vzpoury.

Hrůzovláda ve Finsku.

Londýn, 1. června. — Jiskrová depeše z Ruska praví, že ústřední výbor finských dělníků protestoval proti hrůzovládě ve Finsku bílých gard, prohlašuje, že 70,000 osob, z nichž většinu tvořili sociální demokraté, bylo uvřezeno a špatně s nimi zacházeno. Z těchto 30,000 bylo civilistů. Vražzení ve velkém vězňů bylo prováděno finským vojskem, jemž pomáhali Němci. V jednom dni 158 žen bylo usmrceno. Mezi usmrcenými nalezaly se i milosrdné sestry a jiné jeptišky. Polní vojenské soudy odsuzují k smrti nepohodlné osoby hromadně, jakkoliv je již po civilní válce. Finský proletariát volá civilisovaný svět, aby zastavil tuto hrůzovládu.

Německo usiluje o přístav v Arktickém moři.

Moskva, 1. června. — Bolševický zahraniční ministr Čičerin poslal notu hraběti von Mirbachovi, německému vyslančí, v které prohlašuje, že Rusko přijímá německou nabídku na vyjednávání o mír s Finskem na základě vydání tvří lno a Ruivola při Baktiku zpět Rusku, které se zavazuje, že je neopevní. V náhradu Rusko je ochotno předati Finsku pruh Murmanského území, čímž Finsku dostane se přístupu k Arktickému moři. Finsko, jednajíc dle instrukcí Německa, trvalo na předání Murmanského území a učinilo tuto koncesi jednou ze svých podmínek mírových. Tím Německo získá přístav v Arktiku, což mu umožní, aby zřídilo zde ponorkovou základnu.

Kerenský nepřišel do Ameriky.

Atlantický přístav, 28. května. Zprávy, že Alexander F. Kerenský, bývalý premier ruský, nalézal se na cestě do Spojených Států po dánském parníku, který vyplul nedávno z Christianie, ukázaly se bezpodstatnými, když loď tato přijela do zdejšího přístaviště. Někteří z cestujících prohlásili, že Kerenský nepalézá se v skandinávských zemích a oznámili, že nyní je v Anglii.

WILBERŤI NEŽÍ. STANOU POZADU

Důvěrník československého výboru vojenského, E. Tůma, meškal v sobotu a v neděli ve Wilber, za účelem získávání vojáků pro armádu československou. Wilber dal dosud československé armádě 10 dobrovolníků, což jest průměrně vzato, asi největší počet, jaký zde byl doeflen v jednom městě. Omaha zůstala pozadu za nenově vřbec, díky nesvědomitě a podryvačné práci několika zbabělých a vérolomných. Důvěrník promluvil v sobotu večer před divadelním představením společnosti Ludvíkovy a v neděli odpoledne ve schůzi odbočky Českého Národního Sdružení ve Wilber. Účast ve schůzi nedělní byla velká, pomyslíme-li na to, že z venkova nemohl nikdo přijeti následkem nesjízdných cest i deště. Po přednášce ukazovány byly obrazy vůdčí českého hnutí osvobodovacího a výjevy ze života československé armády ve Francii. Po přednášce bylo odbočkou Česko-Národního Sdružení ve Wilber usneseno ucházeti se o krajský sjezd odboček, stojících ve svazu s krajským výborem v Omaze, a uspořádati při té příležitosti "český den" a bazár ve prospěch Č. N. S. Usnesením tím dali wilberští na jevo, že nechtí zůstati za ostatními, ale že chtějí býti na prvním místě, tak jako jsou na prvním místě v ohledu vojenském. Odbočka ve Wilber byla teprve nedávno ustavena, ale chápe se života utěšeně. Zasluhu o to nesou ovšem všichni krajané a jsme jisti, že až dojde k provádění plánu navrženého p. F. J. Sadílkem — žádati pomoci pro československou svobodu od každého a dle toho, jak jest bohatým — nebude ve Wilber a jeho okolí jediného českého člověka, který by nebyl členem odbočky. Zasluhu o to, aby sjezd a bazár se ve Wilber odbyval, mají pp. F. J. Sadílek, J. J. Novák a jiní, jakož i paní E. Vašáková. Snaživý předseda odbočky, pan L. Svoboda, jenž pracuje pro českou věc již dávno; jakož i tajemník odbočky, budou mítí dosti práce, aby společně s výborem sjezdovým, v jehož čele stojí p. J. J. Novák, vykonali dílo, na něž bude po léta ve Wilber, ba v celé Americe vzpomínáno. Podmínky k tomu ve Wilber a okolí jsou velmi příznivé. Ve Wilber se připravují také k založení "Věleek" a doufáme, že k tomu také velmi záhy dojde. Paní Eliška Vašáková sebrala již pro pomocník akci "Věleek" několik desítek a posle je záhy do Omahy, aby pak mohly býti učiněny nákupy pro naše dobrovolníky, kteří očekávají od našich českých žen největší pomoci. Paní Vašáková sama se chopila díla a sbírala; nyní záleží na ostatních, aby se seskupily a počaly pracovati soustavně a účelně pro velikou naši věc.

Z OMAHY NEB.

LADA TESAŘ DŮSTOJNÍKEM.

Známy mladý krajan p. Lada Tesař, syn manželů Václava Tesařových, jenž nedávno dokončil s výborným prospěchem důstojnický kurs a byl poslán do vojenského tábora ve Virginii, stal se právě poručíkem, a jak telegraficky oznámil rodičům, očekává, že v této hodnosti bude poslán spíše opět do Camp Funston, Kans., kde jest nyní mnoho vojních slovanského původu, kteří neuhobli býti se svými pluky posláni do Francie, protože nejsou posud plnoprávními občany této země.

V NEBRASCE NA PŮJÓKU SVOBODY UPSÁNO PŘES PADESÁT MILLIONŮ

Úplný výkaz nasvědčuje, že se Nebraska nalézá na čestném seznamě téměř v popředí. Podle úplného výkazu, který právě státní předseda vypracoval, v Nebrasece bylo na třetí půjčku svobody upsáno celkem \$50,513,450. Našemu státu přidělena kvota obnášela \$31,942,800, takže byla půjčka 58 procenty přepsána, čímž Nebraska ocitla se na čestném seznamu téměř na prvním místě. Ze sestavených číslic dále vysvítá, že v Nebrasece bondy třetí půjčky svobody koupili 24,484 hdi a pokud se týče počtu obyva-

telstva, jež se v našem státě odhaduje na 1,277,750 duší, tedy asi každá osmá osoba bond svobody koupila; na hlavu z upsaného obnosu připadá \$39.54.

Zpravodajská úřadovna omažské obchodní bursy sestavila číselnice úpisů ze všech třech půjček svobody v Omaze a z celého státu a z těch vysvítá, že v celém našem státě bylo celkem upsáno \$102,866,350, kdežto kvota na tři půjčky svobody činila pouze \$79,582,800, které byly přepsány 28 procenty — na prvou půjčku, 6 procenty; na druhou, 12 procenty a na třetí půjčku, 58 procenty.

Omaha těší se rekordu, že více nežli dvakrát tolik na tyto tři půjčky svobody upsala, co přidělené kvoty obnášely. Úhrnná kvota na tři půjčky činila \$12,814,800, kdežto bondy svobody bylo v našem městě koupeno za \$31,395,500 a šlo tedy 145 procenty "přes okraj", tak že se bude nalézat buď na prvním nebo druhém místě mezi městy v desátém federálním záložním distriktu.

POHŘEB KRAJANA.

V pondělí ve 2 hodiny odpoledne konal se z domu smutku čís. 2504 již. 7. ulice pohřeb krajana pana Václava Másilky, který zemřel v pátek večer po tří-měsíční chorobě ve věku 43 let. Do domu dostavilo se hojně přibuzných a osobních přátel zesnulého. Tábor Nebraska Lípa, č. 183 Světových Děveřarů, jehož byl zesnulý členem, zastoupen byl deputací, která obstarala úřad nosičů rakve. Jménem tohoto spolku pronesl slova útěchy J. Prácheňský, který rozloučil se se spolubratrem též na Česko-Národním hřbitově, kde byly tělesné pozůstatky zesnulého krajana uloženy k věčnému odpočinku. Pan Václav Másilko na rodil se ve Veselí u Počátek v Čechách a do Ameriky přijel před 20 lety. Zanechal po sobě manželku Františku, a 6 dítek: 15-letého Hedviku, 14-letou Marii, 12-letého Václava, 12-letou Annu a 22 měsíce starého Josefa a stejně starou Josefínu. Dále truchlí nad jeho odchodem bratr pan Mike Másilko a pozůstalá rodina po druhém bratru panu Ant. Másilkovi; všem přibuzným vyslovujeme srdečnou soustrast.

NOVÝ ZUBNÍ LÉKAŘ V ČESKÉ ČTVRTI.

V rohovém domě na 13. a William ulicích, který jest nyní majetkem manželů John Libalových, zařídil si v době nejkratší svojí úřadovnu nový český zubní lékař dr. Soukup, který nedávno graduoval ze zubolékařské koleje.

ZDARILÁ PŘEKVAPENKA.

Má-li někdo dobré přátele, nemusí se obávat, že významné milníky na cestě životem zůstanou bez povšimnutí a po případě bez náležité oslavy. Dobří přátelé při takových příležitostech pravidelně přicházejí na takové milníky připomenout a zároveň pomoci oslavit. A tak také na počest dvacátého prvního výročí smrtku chvalně známých manželů A. F. Kunelových, bydlících v čísle 1451 jižní Jedenáctá ulice, uspořádali četní přátelé jejich překvapenku, jež vydařila se tak, že lepšího vydaření nebylo možno si ani přát. Sbor účastníků přihnul se z neudání jako velká voda a zaspal oslavence gratulacemi — vlastně nejdříve oslavence, neboť oslavence něco kutil na dvorku, kde bylo nutno jež vyhledati a vítězoslavně do obydlí přivesti. Jakkoliv byla to rána z čista jasna, oslavenci se brzy vpravili do situace a v brzku se pak rozproudila zábava v přátelském kroužku při znamenité náladě, zvyšované zpěvem a hudbou. A že nebylo zapomenuto na nové "okopulování", není třeba ani podotýkat. Provedli to sice před jednatka cítí lety trvanlivě, nieměné také ve znovu utužení pásků niterak neuskodí. "Novomanželé" podrobili se mu aspoň ochotně a pan Kunel sliboval věrnost a lásku až do roztrhání světa, stejně jako je ho "panna" nevěsta. Bylo při tom švandy dost a dost. Také o pohostění všech účastníků bylo náležitě postaráno a všichni si pochutnali na výborné kávě, různých zákuscích a zmrzlíně. Tak všem se líbila tato přátelská zá-

bava, že táhlo již na jednu z půlnoci, když pomýšleno bylo na návrat. S novým blahopřáním oslavencům, aby ještě mnoho podobných oslav ve zdraví a štěstí zažili, se účastníci zdáříle překvapenky rozcáhali.

Přítomní byli následující: Pan a paní A. Svobodovi, C. Killianovi, Chas. Vlachovi, V. Kozákoví, A. F. Kunelovi a O. Charvatovi; paní F. Doležalová a paní Anna Trěšňáková z Dodge, Neb.; slečny: Anna Vránková, Františka Vlachova, Mařenka Svobodova, Anna Killianová, Anna Krajičková, Emma Kunelova, Anna Kunelova, Anna Kozáková a Zdeňka Charvatova a pánové: Frank Svoboda, Frank Fiala, James Kozák, Frank Kozák a Frank Vlach.

ROBERT ŠTÁSTNÝ ODJEL DO DŮSTOJNICKÉHO TÁBORA

Pan Robert Štátný, syn dr. Olgy Štátné, odejel v neděli do Fort Sheridan, Ill., kde má prodělati důstojnický cvičební kurs, aby mohl zaujmouti příslušné místo v armádě Strýce Sama. Pan Štátný byl posluchačem vojenské akademie, z níž nedávno s dobrým prospěchem graduoval; posledních několik dnů strávil návštěvou své matky. Přejeme p. Štátnému hojného úspěchu v novém působení.

KRAJANKA OBĚTÍ NEŠTĚSTÍ.

Paní Marie Gottšteinová, 63-letá krajanka, bydlící v čís. 1292 jižní 2. ul., vyšla si v sobotu odpoledne o 3. hodině pro vodu, a dle svého zvyku chtěla přejíti trať burlingtonské dráhy, neboť za trati jest studně s nejlepší pitnou vodou, pro kterou si jmenovaná krajanka již dlouhá léta denně chodila. Na trati stál však dlouhý vlak a paní Gottšteinová byla by musela učiniti velkou záchůzku, aby jej obešla. Poněvadž se vlak dlouho nehybal, soudila paní Gottšteinová, že není připraven k odjezdu a chtěla mezi vozy projíti na druhou stranu trati, volila však na neštěstí okamžik nejméně vhodný. Sotva mezi vozy vkročila, uvekl parostroj v pohyb. Následkem prudkého skubnutí upadla p. Gottšteinová na koleje, dostala se pod kola vozu a utrpěla tak těžké poranění, že v nemocnici sv. Kateřiny, kam byla o nejrychlejší dopravena, v 6:30 hod. večer zemřela. Paní Gottšteinová narodila se v Čechách, a v této zemi žila přes 30 let. Zanechává po sobě jedinou deuru, paní Mary Kahlou v našem městě, a sestru paní Kubečovou, žijící v Kalifornii. Pohřeb nešťastné krajanky konati se bude v úterý v 8:30 hod. dopoledne z pohrobnického ústavu pana Fr. Jandy na již. 13. ul. do kostela sv. Václava, odkudž budou tělesné její pozůstatky dopraveny na hřbitov Panny Marie v South Omaze. Pozůstalým přibuzným vyslovujeme upřímnou soustrast!

Rusové v Sibíri vitali by přý intervenci.

Tokio, 3. června. — Po svém příjezdu do tohoto města siňor Decuadra, italský konsul v Charbině, prohlásil, že Rusové v Sibíri jsou bezmocní a beznadějní a že jsou z valné části toho náhledu, že intervence jediné mohla by zachrániti jejich zemi. Zmatek panuje v celé Sibíri a nedojde-li k zakročení, poměry stanou se ještě horší. Konsul projelví náhled, že japonská armáda o 100,000 mužích byla by schopna obnoviti pořádek až po Irkutsk, ale potřebovala by silné rezervy pro ten případ, kdyby došlo k spolupráci německých vojsk s bolševickými. Siňor Decuadra pravil, že je mnoho pravdy na pověstech, že bolševici vyzbrojují německé a rakouské zajatce. Generál Semenov v nedávné bitvě zajal padesátí Rakusanů, kteří bojovali po boku bolševiků.

Paříž, 1. června. — Střela z německého dalekohledného děla zasáhla kostel v Paříži v Pamětní den. Úřední oznámení o tom praví: "Tato skutečnost mohla by býti přirovnána k zádošti kardinala von Hartmanna k anglické vládě, aby Kolín nad Rýnem nebyl bombardován ve čtvrté — v slavnost Božího těla. To je opět ne důkaz, jak málo může býti Němečm důvěřováno, neboť mohlo býti očekáváno, že Německo bude mítí tenžý ohled k Paříži, jaký žádalo pro Kolín nad Rýnem."